

Porasí cen na debelo zbuja dvome v uspeh boja proti inflaciji

Cene na debelo so v preteklem mesecu močno porastle, največ zaradi drage hrane.

WASHINGTON, D.C. — Vlada zagotavlja javnost, da je njen boj proti inflaciji uspešen, da je meta omejena in zavrtva v taki meri, da je dejansko najmanjša v vseh razvitih državah. Te trditve so dvomljive vrednosti, kot so pokazali podatki o porastu cen na debelo v avgustu.

Cene industrijskega blaga na debelo so v avgustu porastle za 4 desetinke odstotka, še enkrat toliko kot v juliju, pa nekoliko meji porasta v ostalih mesecih letošnjega leta. Član predsedničkovega gospodarskega sveta Ezra Solomon je dejal, da je nad porastom cen na debelo v takem obsegu "razočaran". Njihova rast pomeni, kako težaven in trd je boj proti inflaciji.

Indeks cen na debelo je dosegel v avgustu 119,9 povprečja v odnosu na 100 v letu 1967. Bil je za dve desetinki odstotka višji od julijskega, ob upoštevanju sezonskih okoliščin pa celo za 6 desetink, za eno desetinko manj kot v juliju. To je bil drugi največji porast od preteklega decembra. Od lanskega avgusta so se cene na debelo povprečno povečale za 4,4%, med tem ko so se od avgusta 1970 do avgusta 1971 le za 4%. S tega vidika bi bilo očitno, da nadzor cen in plač ni uspešen.

Delavsko tajništvo z vračaja krivdo za tolikšen dvig cen na deželne pridelke, ki niso pod nadzorom. Industrijsko blago je porastlo v ceni le za 3% v zadnjih 12 mesecih, med tem ko je v prejšnjih 12 porastlo za 4,4%. Glavni predsednikov gospodarski svetovalec je tolažil javnost, ko je priznal porast cen hrane na drobno v teku zadnjih 12 mesecev za 3,7%, pa trdil, da je zaslužek v tem času po odbitju davkov porastel za 7,2% in so torej vsi, ki so zaposleni, dejansko v pogledu kupne moči na boljšem, kot so bili pred enim letom.

Alžajčani se jeze na draginjo

STRASSBURG, Fr. — Predsednik vlade Pierre Messmer je bil konec tedna v Alžaciji, kjer je začel volivno kampanjo, čeprav bodo volitve šele v prihodnjem marcu.

Rudarji, pa tudi ostalo prebivalstvo se v glavnem pritožujejo zaradi visokih cen surovega masla, kruha in drugih vsakdanjih potrebščin v hrani. Cene rastejo in povzročajo ponekod res skoraj stisko.

Predsednik vlade Pierre Messmer je razlagal, da je inflacija v Franciji manjša kot drugod v Evropi, toda s tem nezadovoljnih ni pomiril. Obljubil je večjo pomoč vdovam, ostarelim in velikim družinam, ki zaradi rastočih draginje najbolj trpe.

Vremenski prerok pravi;

RAIN
Večinoma oblačno z verjetnostjo neviht. Najvišja temperatura okoli 77.

Msgr. Andrey je umrl

Cleveland, O. — V ponedeljek je umrl na svojem domu v župnišču Naše Gospe Karmelske na 1515 E. 296 St., Wickliffe, msgr. Andrew A. Andrey župnik omenjene fare. Pokojnik je bil posvečen v duhovnika l. 1929 in je bil nato kaplan pri Sv. Vidu v Clevelandu, kjer si je pridobil med Slovenci obilo prijateljev, ki so ga ohranili vsa leta v lepem spominu. Pogrebno sv. mašo bo opravil zanj škof Clarence G. Isenmann v četrtek ob 11. v župni cerkvi v Wickliffu, kjer bo danes ležal na mrtvaškem odru. Pogreb ima v oskrbi Orlando pogrebni zavod.

Louise Ulle

V Euclid General bolnišnici je po dolgi bolezni umrla 66 let stara Louise Ulle s 26478 White Road, Richmond Heights, roj. Praznik v Clevelandu, žena Josepha, mati Josephine Skedel in Louise Traverca, 8-krat stara mati, prastara mati, sestra Mary Podnar, Nettie Miklavcic, Alice Visnikar (Jug.) in pok. Antona Praznika. Pokojna je bila članica ABZ št. 71. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v četrtek, ob 8.15, v cerkev Marije Vnebozete ob 9., nato na All Souls pokopališče.

Virgin Islands v skrbeh za gospodarsko bodočnost

ST. CROIX, V. I. — Umor pretekli teden na prostorih igrišča za golf v Fountain Valley je povzročil v poslovnem svetu otokov hudo skrb zaradi gospodarske bodočnosti. Otoki so nekak ameriški raj, kamor prihajajo tisoči in tisoči gostov iz ZDA na oddih in zdravljenje posebno v zimskih mesecih. Morska klima je prijetna in ugodna za vseh vrst boleznih.

Napad na goste pred klubskimi prostori in vesti, da je do njega prišlo v prvi vrsti iz sovražstva do belcev, utegnejo goste iz ZDA zadržati pred potovanji na Virgin Islands. Le kdo bi se po nepotrebnem izpostavljal življenjski nevarnosti, če mu to ni treba?

Nova ponudba rdečih

ZDA skrbno proučujejo "novi" rdeči predlog za Vietnam, med tem ko ga je Saigon trdo odklonil.

WASHINGTON, D.C. — Državno tajništvo in drugi odgovorni vodniki ZDA skrbno proučujejo novi predlog "začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama" ali Vietkonga za končanje vojskovanja v Južnem Vietnamu. "Novi" predlog je različen od dosedanjih zahtev le v toliko, da je nekaj bolj prožen v sestavi koalicijske vlade, ki naj prevzame oblast v Južnem Vietnamu.

Rdeči so doslej zahtevali, da mora biti sestavljena vlada "narodne edinosti" v Saigonu po odstopu Van Thieuja in "njegove klike" iz treh skupin, ki predstavljajo tri politične skupine v Južnem Vietnamu. Poleg rdečih, ki hočejo seveda vse ključne položaje, naj bi bili še predstavniki skupine, ki je zdaj na vladi, in predstavniki "nevtralecev". Kdo naj bi te skupine predstavljali, je odprto vprašanje.

Po zadnji "ponudbi" pretekli ponedeljek so rdeči voljni sprejeti koalicijsko vlado, v kateri bi bile vse tri skupine enako močne in bi torej vsaj na zunaj komunisti v njej ne bi prevladovali. Seveda tudi v novi ponudbi rdeči ne marajo Van Thieuja in njegovih najožjih sodelavcev. Ta skupina si mora izbrati zastopstvo brez Van Thieuja in brez sedanjega predsednika vlade.

Sodijo, da se bo o "novem" predlogu razgovarjal dr. H. Kissinger s predstavnikom Hanoia Le Duc Thojem, ko se bo na povratku iz Moskve jutri ali pojutrišnjem ustavil v Parizu.

V Saigonu si z "novim" predlogom ne belijo glave, izjavili so, da ne marajo nobene "koalicijske vlade" in še manj komuniste v njej, zato na njo ne bodo "nikoli" pristali.

Obšežen hladilni sistem

WASHINGTON, D.C. — Hladilni sistem v Pentagonu je tako obšežen in učinkovit, da u stvarja hlad, kot bi ga približno taljenje 28 milijonov ton ledu vsakih 24 ur.

Libanon išče rešitev za palestinske begunce

BEIRUT, Lib. — Predsednik republike Suleiman Franjeh se je obrnil na velike sile s predlogi za rešitev vprašanja palestinskih beguncev in pregnancev. Teh je okoli pol drug milijon in predstavljajo glavno oviro za pomiritev Srednjega vzhoda.

Ti ljudje so bežali iz Palestine, ko so Izraelci zmagali nad Arabci ob ustanovitvi Izraela leta 1948 in ponovno, ko so Izraelci zasedli zahodni breg Jordana v juniju 1967. Izrael ni voljan arabskih beguncev sprejeti nazaj v njihova stara naselja, ker teh dejansko ni več. Izraelci so zapuščena naselja in svet po svoje uredili in jih naselili s svojimi ljudmi. Vsaka misel na povratek je torej prazna.

Za palestinske begunce je torej treba iskati novih, stalnih bivališč. V arabskih državah Sirija, Irak, Libija, pa tudi drugod po svetu je dovolj primernega prostora za naselitev teh beguncev, če bi se le kdo resno za to zavzel. Arabske države imajo dovolj sredstev, da bi novo naselitev lahko plačale, če bi le hotel. Namesto da zapravljajo denar za orožje, naj bi ga dale rajše za naselitev svojih rojakov. Izgradnja prekopov v Iraku, ki je bil nekaj gosto naseljena dežela, bi omogočila naselitev vseh beguncev, pa bi bilo še prostora za druge. Sedanja zaostala država bi napravila v kratkem ogromen korak v boljšo bodočnost ne le za palestinske begunce, ampak tudi za svoje lastno prebivalstvo.

"Jedrske kroglice" za zdravljenje raka

BOSTON, Mass. — Raziskovalci Massachusetts General Hospital in Massachusetts Institute of Technology so izpopolnili metodo za boj proti neozdravljivi obliki raka na možganih. S posebnimi "jedrskimi kroglicami" upajo razbiti rakaste celice v notranjosti možgan, kamor drugače ni mogoče priti.

Raziskovalci so uspeli pri poskusih s podganami in hočejo sedaj poskuse nadaljevati pri psih, predno bodo mislili na poskuse pri ljudeh.

Slaba letina bo spremenila pešlečni načrt Sovjetske zveze

viz za plačilo žita, bo zmanjkalo sredstev za nakup in plačilo v petletnem načrtu predvidenih strojev in opreme za tovarne, ki naj bi izdelovale predmete vsakdanje potrebnosti širokih ljudskih množic. Nekateri družbe na Zahodu naj bi bila sovjetska ministrstva že obvestila, da letos ne bodo kupila toliko opreme na mednarodnih velesejmih tu kot v preteklih letih. Tako naj bi bila francoska podjetja obveščena, da bo Sovjetska zveza odložila nekatere nakupe opreme za potrošniško industrijo.

Nekateri zahodni diplomati je pripominjajo k temu, da se Sovjetska zveza lahko izogne omejitvi nakupov industrijskih strojev in opreme, če hoče uporabiti svoje zlate rezerve ali pa če dobi v tujini primerne kredite. Le malo jih je, ki mislijo, da vlada lahko dopusti pomanjkanje kruha, glavne hrane ruskega človeka. To bi namreč lahko povzročilo hudo nejevoljo in pritožbe, ki bi lahko odnesle se-

dalje sovjetsko politično vodstvo, kot se je to zgodilo nekdanjemu Hruščevu. Nekateri vesti namigujejo, da naj bi že dejansko prišlo do trenja v partijskem vrhovnem vodstvu.

Doslej ni bilo drugih sprememb kot odstavitev poljedelskega ministra Stefana Skoropanova. Očitno so mu slabo vodenje poljedelstva in dopustitve raznih nepravilnosti. Tuji opazovalci pripisujejo možnost novih odpustov, ko bo enkrat v celoti pospravljena žetev in bo mogoče dognati dejanski primanjkljaj. Poleg hude zime naj bi bilo slabe letine krivo tudi izredno vroče suho poletje.

Glavni partijski tajnik Leonid Brežnev je v začetku tega meseca sam obiskal žitno rodno predele v Sovjetski Aziji, da bi s tem pokazal svojo skrb za narodno prehrano. Njegovo pot je sovjetsko časopisje podrobno opisovalo in prinašalo njegove govore ter pozive k vnetemu, skrbnemu in vztrajnemu delu pri pospravljanju letine.

SENAT ODOBRILO DELITEV DAVČNIH DOHODKOV ZDA

Senat je včeraj odobril s 63:20 glasovi predlog zvezne vlade o delitvi zveznih davčnih dohodkov z državami in občinami v obsegu 33,6 bilijonov v teku prihodnjih pet let. Predstavniki dom je sličen predlog izglasoval že preje.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je Senat odobril predlog zvezne vlade o delitvi zveznih davčnih dohodkov z državami in občinami v precej spremenjeni obliki. Skupno naj bi bilo tekom prihodnjih petih let dano državam in občinam 33,6 bilijonov. Če bo predlog končno odobren in podpisan, bodo države in občine dobile prvi obrok koncem letošnjega oktobra. Predstavniki dom je odobril sličen predlog v preteklem juniju in sedaj mora konferenca predstavnikov obeh zbornic oba različna predloga združiti v enega. Pri tem utegne imeti veliko težav, katerih reševanje se lahko zavleče.

Za predlog delitve davčnih dohodkov je glasovalo 63 senatorjev, proti njemu pa 20. Oba senatorja iz Ohia, W. Saxbe in R. Taft, sta glasovala proti predlogu. Nasprotniki predloga so izjavljali, da sedaj, ko je v zveznem proračunu že tolikšen primanjkljaj, gotovo ni čas, da bi zvezna vlada dajala še podporo državam in občinam. Ničeh ni trdil, da te niso v finančnih težavah, poudarjali so le, da je v slični stiski tudi sama zvezna vlada.

Predlog Predstavnškega doma, ki je bil odobren 22. junija je bolj naklonjen državam z večjim številom prebivalstva kot je Senatu. Senat je v svojem predlogu dal prednost državam z manjšim številom prebivalstva, pa je v njih dal prednost velikim mestom. Tako bi Ohio dobil po Domovem načrtu 227,4 milijone dolarjev v prvem letu, po Senatnem načrtu pa le 185,4 milijonov.

Vsi poskusi predlog dopolniti so bili zavrnjeni, ko so zadel na trd odpor načelnika finančnega odbora Russella B. Longa. Vključeno je bilo v zakonski predlog dopolnilo, ki daje letno bilijon dolarjev za potrebe oseb-

na javni podpori v okviru državnih programov. Ti izdatki so bili doslej neomejeni, kar so nekatere države dobro izkoristile.

V letošnjem letu bo zvezna vlada razdelila državam in občinam 5,3 bilijonov, nato pa vsako leto po 300 milijonov več. Po petih letih bo program končan in Kongres bo imel priložnost in nalogo, da celotno vprašanje delitve zveznih dohodkov znova prouči in po svojih ugotovitvah program nadaljuje, ga spremeni ali celo ukine.

Od skupne voste, ki jo dobe posamezne države, bo ostalo v rokah države uprave eno tretjino, dve tretjini pa bosta razdeljeni neposredno posameznim občinam.

Republikanci se branijo

WASHINGTON, D.C. — Demokratska stranka dolži Maurice Stansa, glavnega zbiratelja finančnih sredstev v volivni sklad za izvolitev predsednika Nixona, da je dal \$114,000 volivni skupini, ki je namestila prisluskovalne naprave v glavnem stanu demokratske stranke v Watergate stanovanjskem bloku v glavnem mestu.

Maurice Stans, bivši trgovinski tajnik, je vse obdolžitve označil za grdo laž, ki nima prav nobene osnove. To naj bi kazala tudi preiskava, ki jo je izvedlo pravosodno tajništvo.

Vodnike demokratske stranke vse to ni motilo in so vložili dodatno tožbo, v kateri so povišali svoj zahtevek proti republikanskemu odboru za ponovno izvolitev Nixona od 1 na 3 milijone.

Načelnik republikanskega odbora Clark McGregor je izjavil, da je naročil odvetnikom, naj vložijo tožbo proti vodstvu demokratske stranke zaradi "hudobnega sodnega preganjanja", ki naj bi bilo dokaz "moralne propasti" McGovernove kandidature.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Tekom včerajšnjih letalskih napadov na Severni Vietnam so bila sestreljena v okolici Hanoia tri rdeča MIG lovska letala. Ameriške sile niso imele pri tem nobene izgube.

TRIPOLI, Lib. — Tu so včeraj pokopali 5 arabskih gverilcev, ki so bili ubiti pretekli teden na letališču Fuerstentfeldbruck pri Muenchenu, kot narodne junake. Zahodnonemške oblasti so hotele trupla pobitih teroristov najprej pokopati na skrivaj v Nemčiji, pa so jih nato na prošnjo libijske vlade izročili njej.

WASHINGTON, D.C. — Boeing Co. je objavila, da bo L. R. Kitajska 10 Boeing 707 letal, ki jih je naročila, plačala v gotovini. To bo prva kupčija za gotovino, je dejal zastopnik družbe. Doslej so vsa letala v tujino prodali s pomočjo kreditov Export-Import banke. Prvo letalo bodo Kitajski dobavili prihodnje pomladi.

Iz Clevelanda in okolice

Malo pospornikov — V mesnem svetu ni veliko podpornikov Perkovega načrta za najem ene ali dveh potniških ladij, ki naj bi služili kot plavajoča hotela v pristanišču ob pomolu ob 9. cesti. Zato predlogu za enkrat ne napovedujejo uspeha.

Zač. šnica — Jutri ob 5.30 popoldne bo v St. John's stolnici sv. maša za pokojne člane družine Habbjan in Huth iz Newburgha.

Vpisovanje v Slov. šolo — pri Mariji Vnebozveti — Vpisovanje v Slovensko sobotno šolo pri Mariji Vnebozveti bo v soboto, 23. septembra od 9. do 9.30 pred začetkom pouka.

STZ sporoča — Slovenska telovadna zveza sporoča, da se prične telovadba vseh skupin v četrtek, 14. septembra, ob 5. popoldne po vrstnem redu kot pred počitnicami v telovadnici pri Sv. Vidu. Istočasno bo vpisovanje novega naraščaja v starosti 8-12 let.

Potegnili sta jih za preko \$300,000!

Včeraj sta dva moška v uniformah Brinksovih stražarjev, eden bel, eden črn, prišla v Lake County National Banko na Great Lakes Mall v Mentorju in se tam "izkazala z dokumenti", nato pa prevzela preko \$300,000 gotovine in se z njo odpejala v oklopnem avtu, sličnem Brinksovim. Bančno osebje je spoznalo, da je bilo temeljito potegneno, šele 20 minut kasneje, ko so prišli pravi Brinksovi zastopniki iskat denar, pa ga ni bilo več.

Malo zanimanja za McGoverna in Kennedyja —

Sinoči je prišlo v Areno na Euclid Avenue, kjer so običajno športne prireditve, poslušati kakih 7.000 večinoma mladih ljudi demokratskega predsedniškega kandidata in njegove podpornika sen. E. M. Kennedyja. Oba sta s svojimi napadi na Nixona in njegovo vlado izzvala burno odobravanje med poslušalci. McGovern je dejal, da mu njihovi obrazi in obrazi udeležencev, ki jih je videl na drugih svojih shodih napovedujejo zmago v novembru. — Udeležba na teh shodih daje tej McGovernovi napovedi bolj značaj "obešenjaške šale" kot kake utemeljenosti!

Kitajska bo kupila 10 letal Boeing 707

SEATTLE, Wash. — Boeing Company je potrdila, da je sklenila s L. R. Kitajsko pogodbo o prodaji 10 jet potniških letal 707. Razgovori o tem so potekali od srede aprila in so bili končani te dni.

Posamezno letalo Boeing 707 stane 10 milijonov dolarjev, z rezervnimi deli in vsem, kar je s tako prodajo v zvezi, pa bo Kitajska plačala za 10 letal nekako 150 milijonov. V to je vključeno tudi vezbanje letalskih posadak.

Letalsko potovanje doma se je podrazilo

WASHINGTON, D.C. — Z dovoljenjem zvezne vlade so letalske družbe v domačem prometu podrazile potniški prevoz za 2,7%. Polet preko celine je zdaj v prvem razredu dražji za \$5, v gospodarskem pa za \$4. Večina poletov na kratke razdalje je ostala nespremenjena.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 176 Weds., Sept. 13, 1972

Sovjetska zveza uvedla "podložništvo" za Jude

Na svetu se v drugi polovici 20. stoletja dogajajo res čudne, skoraj neverjetne stvari. Tako smo zadnji teden slišali sen. McGovern, ko je enačil arabske gverilce, ki so ugrabili izraelske atlete na olimpijskih igrah v Muenchenu in jih pobili, z ameriški vojaškimi letalci, ki bombardirajo Severni Vietnam, v Clevelandu pa so "Črni muslimani" ustanovili "univerzo", ki obsega samo otroški vrtec in 9 razredov osnovne šole...

Komunistični svet je svojevrsten in pozna vseh vrst "svobode" v okviru "ljudske demokracije" od verske, duhovne in gospodarske do politične. Sovjetska zveza je pretekli mesec uvedla še novo, ki je, kot trdijo, za enkrat omejena še na Jude, ki žele zapustiti svojo sovjetsko domovino.

Vsak Jud, ki se hoče izseliti iz Sovjetske zveze, mora plačati tej za šolanje in znanje, ki si ga je tam pridobil, primerno vsoto. Za končano učiteljske je treba plačati 4,500 rubljev, za visoko šolo z doktoratom pa do 23,000 rubljev ali \$27,600.

V času tlačenja in podložništva, ki so ga odpravili v večini sveta pred 100 leti in več, je veljalo, da se podložnik ni smel preseliti s svojega posestva brez graščakovega dovoljenja, pa četudi bi svoje posestvo zapustil brez vsake odškodnine. Podložnik je bil dolžan ostati na posestvu in tega obdelovati, dokler mu ni graščak dovolil odhoda. O takih kmetih, tlačanih, pravimo, da so bili "pripisani na grudo", privezani na zemljo, ki niti ni bila njihova. Bili so torej neke vrste sužnji. V Avstriji je to privezanost na grudo odpravil že cesar Jožef II., sin in naslednik cesarice Marije Terezije.

Podložništvo in tlačenje v Rusiji je odpravil car Aleksander II. pred nekako enim stoletjem, komunistična vlada ga je za Jude sedaj v pogledu svobodne selitve obnovila. Svet se čudi, Judje po vsem svetu pa protestirajo in pozivajo Združene narode in vse njihove članice, naj pomagajo Judom v Sovjetski zvezi do pravice svobodne izselitve.

Sovjetska vlada se je postavila na stališče, da izobrazba vsakega državljanca stane toliko in toliko ter mora zato vsak Jud, ki hoče iz dežele, to izobrazbo, oziroma stroške za njo, povrniti. Ni jasno, ali tistim, ki so že delali v svojem poklicu določeno dobo let in s tem stroške že povračali, če že ne povrnili, to kaj upoštevajo in odštejejo od določene vsote.

V spomenici glavnemu tajniku ZN Kurtu Waldheimu, pišejo Judje iz Sovjetske zveze, naj ne gleda mimo "obnove podložništva v 20. stoletju". V protestu sovjetskim vodnikom samim se Judje pritožujejo, da zahteve in vsote za odškodnino za šolanje "niso utemeljene na nobenem stvarnem računu" in so "fantastično" visoke.

Tuji, ki hočejo plačati za sovjetske Jude odkupnino za šolanje, morajo najprej plačati 35% posebnega davka na prinos denarja v ZSSR, kar seveda odkupnino še poveča.

Načelnik oddelka za izdajo potnih listov v Moskvi podpolkovnik Andrej V. Verien, naj bi bil nemu od Judov, ki je prošil za odpust odškodnine za šolanje v ZSSR, dejal: Naj vaša Golda (Meir) namesto da kupuje ameriška Phantom jet letala, kupuje sovjetske Jude.

Sergej M. Aljošin, podnačelnik oddelka za kulturo in zdravstvo in finančnem ministrstvu, je dejal Judom, ki so se oglašili pri njem v avgustu za posredovanje: Mi nismo tako naivni, da bi mislili, da imate vi ves ta denar. Toda vi veste, kje ga je mogoče dobiti in jaz mislim, da ga boste sposobni dobiti!

Vsekakor res svojevrstno gledanje in utemeljevanje, kot ga moderni svet še ni videl!

Sovjetski nastop proti Judom z zahtevo po odplačilu za šolanje je nekaj novega, izrednega, na kar svobodni svet ni navajen. Sovjetska zveza lahko na ta način dobi od vsakih 100 judovskih intelektualcev, ki hočejo iti iz dežele, okoli 25 milijonov dolarjev, kar je še vedno denar, tudi za Sovjetsko zvezo, ki je zašla letos v precejšnje stiske zaradi izredno slabe letine. Računajo, da bo morala v teku letošnjega leta in prihodnje pomladi kupiti žita za okoli bilijon in pol dolarjev. Glavni smoter vendar ni za Moskvo teh nekaj desetih milijonov, njen cilj je izseljevanje strokovnjakov zavrti, če ga že ne more čisto preprečiti. Poleg tega vsakega Judo, ki se javi za izselitev, takoj odpustijo z njegovega položaja, da ne bi mogel odnesti iz dežele "najnovejšega znanja" in sovjetskih "tajnosti".

Podložništvo ni bilo obnovljeno v Sovjetski zvezi, v veljavi je bilo že dolgo v vseh komunističnih državah. Te so bile obdane z železno in bambusovo zaveso, zloglasni "Berlinski zid" je zaprl vrata v svobodo Vzhodnim Nemcem... Vsakdo mora ostati na svojem mestu in pridno de-

lati, kakor mu je odrejeno, izjema so le člani gornje partijske plasti. V Sovjetski zvezi tudi domačin ne more potovati, kamor bi rad, brez dovoljenja.

Izjema v komunističnem svetu v tem pogledu je Jugoslavija, ki sama pošilja svoje delavstvo v tujino, ker zanj doma ni ne posla ne kruha. Milijon jugoslovanskih delavcev gara in se muči v tujini in s svojim delom ter zaslužkom vzdržuje komunistični režim doma, ko pošilja v Jugoslavijo stotine milijonov deviz... Pa naj kdo reče, da jugoslovanski komunisti niso sposobni!

BESEDA IZ NARODA

Zlato poroko sta obhajala

Zlatoporočnica g. Jože in ga. Jožefa Stepec

EUCLID, O. — V soboto, 2. septembra 1972, sta obhajala poznano g. Jože in ga. Jožefa Stepec z 21151 N. Vine St. v Euclidu, Ohio, 50-letnico svoje poroke sredi svojih otrok, vnukov in vnukinj. V zahvalo je bila darovana ob 11. dopoldne v cerkvi Marije Vnebovzete posebna sv. maša.

Slavljenec Jože Stepec je doma iz St. Vida pri Stični, njegova izvoljenka Jožefa Medved pa je doma z Mrzlega polja v fari Stična. V zakonu se jima je rodilo 10 otrok. V zadnji svetovni vojni sta izgubila tri sinove. Eden je končal mlado življenje septembra 1943, dva pa sta bila vrnjena iz Vetrinja kot domobranci.

Ko je maja 1945 začel prevladovati v Sloveniji komunizem, sta zlatoporočnica zapustila svojo lepo domačijo in se podala z družino na tuje, da bi ohranila sebi in svojim življenje in svobodo. Po štirih letih življenja v begunskem taborišču Spittal na Dravi na Koroškem sta se preselila v Cleveland, kjer sta si kmalu ustvarila nov dom. G. Jože Stepec je bil zaposlen do leta 1955, ko je šel v pokoj, v podjetju Sunshine Broom Co.

Večer življenja preživljata zlatoporočnica v miru v svojem lepem domu na 21151 N. Vine St., kjer imata lep vrt, v katerem uživata, ko ga oskrbujeta in negujeta obilno cvetje. Sinova in hčere se veselijo, da sta njihova oče in mati dočakala zdrava tako lepo obletnico. Skupaj s 16 vnuki in vnukinjami so zlatoporočnica čestitali in želeli, da bi v zdravju in zadovoljstvu dočakala še mnogo let. K zlati poroki g. Jožetu in ga. Jožefi Stepec prisrčno čestita tudi Ameriška Domovina, kate- re zvesta naročnika in čitatelja sta ves čas v tej deželi. Bog Vaju ohrani še mnogo let!

AD

Oltarno društvo vabi

CLEVELAND, O. — Oltarno društvo fare sv. Vida topla in prisrčno vabi vse svoje članice, vse farane in faranke, pa seveda tudi druge slovenske ljudi na kosilo, katerega priredi prihodnjo nedeljo, 17. septembra, v farnem avditoriju.

Gotovo se niste pozabili, da vas vsako leto ob tem času, ko se nam približa lepa jesen, ko v dvorani ni več vroče, da je prijetno obedovati, vabimo na to našo prireditev. Kako vesele in hvaležne smo članice, da ste vse vsa prejšnja leta tako radi in v velikem številu odzvali našemu vabilu. S tem ste pokazali, da vam je pri srcu obstoj in napredek naše fare, naše lepe cerkve, v katere korist gre ves čisti dobiček. Pridite še letos, saj vam bomo dobro, lepo in vljudno postregli.

Pripravile vam bomo kompletno kosilo, kot se za nedeljo spodobi. Najprej vam bomo postregle z okusno juho, na kateri bodo zakuhani cmoki, nato s pečenimi piškami in z vseni pripadajočimi oblogami, s kavo in s posladkom. Skrbele bomo, da boste tudi s postrežbo zadovoljni, saj se naša mlada dekleta tako hitro obrnejo in tako prijetno servirajo.

Kosilo bo na razpolago od pol dvanajstih dopoldne pa do dveh popoldne. Malo pred drugo uro bomo pogledale, kateremu ali kateri bodo poklonjena darila. Imamo prav lepih in vrednih nagrad. Tak način društvene poslovanja nam namreč pomaga k večjemu dohodku.

Tečaj slovenščine za odrasle v Mayfieldu

Z učitev slovenščine se je lani prijavilo v Mayfield City solah blizu 100 odraslih. Organizirani so bili trije tečaji, za začetnike, za one, ki že nekaj znajo in za take z boljšim znanjem slovenščine.

Ti tečaji se bodo vršili tudi letos in sicer bo pouk v ponedeljkih in ob sredah zvečer od 7.30 do 9.30.

Spomini ob moji 90-letnici

Frank Rupert

CLEVELAND, O. — Redki so ljudje, ki dočakajo 90 let življenja, pa še ne mislijo na smrt, kajti poleg nadlog in trpljenja je na svetu tudi mnogo veselja in lepote ter duševnega užitka. Odvisno je pač, s katere strani človek gleda na življenje, razvoj civilizacije in tehnike ter stalno borbo za obstanek.

Zato je moja iskrena želja, da se oglasim s svojimi skromnimi spomini ob moji 90-letnici in upam, da se bralci ne bodo preveč dolgčasili, čeravno je še marsikdo drug doživel slično usodo, ki je značilna za delavce in izseljence po vsem svetu. Moji spomini so predvsem mladostni in družinski.

Rodil sem se 15. septembra 1882 v vasi Vevče pri Ljubljani. Tam sem dovršil osnovno šolo in preživel srečna otroška leta. Nato mi je oče svetoval, naj si izberem kakšno obrt, da bom lažje živel. Mene je najbolj micalo mizarstvo. Ker pa v naši okolici ni bilo pravih mizarskih mojstrov, sem se šel učiti v Šent Vid nad Ljubljano. Kakšno je bilo takrat življenje obrtniških učencev, je boljše, da ne pripovedujem.

Po treh letih učenja in šikaniranja sem postal pomočnik. S tem se je dvignil tudi moj ugled in zaslužek. Postal sem samostojen in svobodan. To so bili lepi časi in mladost je vzkipela do viška.

Ampak prišel je čas, ko so me poklicali k vojakom, kjer sem tri leta služil Slovanom sovražnega Franca Jožefa I. Nato sem odšel spet domov, kjer sem si poiskal službo in jo dobil pri istem mojstru, kjer sem se učil. Spet sem užival svobodo in mladost. Kot vsak fant, sem si tudi jaz poiskal dekleta Franciško Klemenčič, ki je bila moja sosedka in sošolka. Imela sva zlato čase in ves svet je bil našin. Toda kakor se vsak fant in dekle naveličata samskega življenja in hrepenita po družini in domačem ognjišču, tako sva se tudi midva odločila, da se poročiva, kar se je zgodilo leta 1907.

Ker je ona delala v pisarni vešške papirnice, mi je preskrbelo dobro službo. In tako sva srečno živela skupaj do l. 1912. V zakonu so se nama rodili štirje otroci, ki so še dopolnili najino zakonsko srečo.

Ampak tiste čase so bile vse oči obrnjene na bogato Ameriko, kjer se "cedi med in mleko". Vse je drlo tja v upanju, da si v par letih prislužijo lepe denarce. In tako je tudi mene prijela želja, da grem tja vsaj za par let. To željo sem povedal tudi ženi. Seveda mi je branila češ, "saj ti tudi tukaj ni nič hudega".

Vpis v tečaje je 21. in 22. septembra in od 25. do 29. septembra, pouk pa se bo začel 2. oktobra. Večerno vpisovanje bo 26., 27. in 28. septembra v šolskih uradih na 784 S.O.M. Center Road blizu Wilson Mills Rd. v Mayfield Village. Vpis je možen tudi po pošti.

Tečaji obsegajo temeljno znanje slovenščine v govoru in pismu. V vpisu so vključeni tudi odrasli izven Mayfield City šolskega okraja. Učila bo kot lani ga. Breda Loncar, preskušena učiteljica jezikov.

M. C. B.

Pa sem ji pripovedoval, kako veliki so dolarji in dve leti tudi ni dolga doba. Končno se je vdala in mi dovolila. In tako sem bil 27. oktobra 1912 že v Clevelandu.

Nastanil sem se pri slovenski družini na znani St. Clair Ave., kjer je bilo že več moških na stanovanju. Prvi vtis o ameriškem življenju ni bil nič kaj prijeten. Po večerji smo se razgovarjali o tem in onem. Nekateri so mi dajali pogum češ: da bo vse dobro, ko se bom privadil, a drugi so rekli, da ne bom dobil dela, kar je bilo zame glavno vprašanje.

Pa ni bilo tako hudo. V enem tednu sem že delal, čeravno nisem prijel za zlato. Kmalu sem si nabavil mizarsko orodje in dobil delo svoje stroke. To je pomenilo boljše delo in zaslužek. Bil sem na konju in zadovoljen z vsem.

Kot sem že omenil, je bil moj namen ostati v Ameriki samo dve leti, toda stvar se je predrugačila. Na obisk k meni je namreč prišel moj brat, ki je bil v Pittsburghu že deset let. Ko sem mu med drugim povedal, da bom ostal v Ameriki samo dve leti, da prihranim nekaj dolarjev, se je zasmel in rekel, da ne bom več živel v stari domovini. To ve on izkušnje. Omenil sem mu, da imam tam ženo in štiri otroke, pa je dejal: "To skrb kar meni prepusti." In res je preskrbel vse potrebno, da je oktobra 1913 prišla sem tudi žena in otroci, za kar sem mu še danes hvaležen.

Razume se, da je bilo snidenje veselo in prisrčno. Najeli smo hiško na 43. cesti, kjer smo živeli sedem let. Nato smo si kupili hišo v Nottinghamu na Shawnee Ave., kjer smo srečno živeli več let.

Ampak v zadovoljivo družinsko življenje je kanila grenka kapljica in žena je zbolela za sladkorno bolezen, kar jo je končno tudi pokopalo. V sled bolezni je izgubila obe nogi in je bila 12 let na invalidnem voziku. Končno jo je zadela možganska kap in je 6. novembra 1955 zatisnila svoje trudne oči.

V teku najinega zakona, to je v 49 letih, je rodila devet otrok, izmed katerih je še pet živih. Vsi imajo že svoje družine in probleme. Ker pa človeku ni dobro samemu biti, sem se pri Klubu Ljubljana seznanil z vdovo Josephine Sajmon, doma iz moravške fare. Iz poznanja se je razvila ljubezen in medsebojna družabnost. In kar sva bila oba enakih nazorov in imela iste življenske težave, sva se na Veliko noč poročila.

Sonce sreče je sijalo na naju. Veselo sva živela polnih šest let. Ampak človeška usoda je neizprosna in uniči vsak up. Nekega dne je nenadoma zbolela in navzlic zdravniški pomoči in dobri negi ni več vstala. Dne 15. marca 1962 je odšla tja, od koder ni več vrnitve.

Ostal sem spet sam. Kaj sedaj? Da bi sam gospodinjil, mi nikakor ni šlo v glavo; biti pri otrokih pa tudi ne kaže, ker imajo svoje skrbi. Pogrešal sem tudi družbo in nege v slučaju bolezni.

No, imel sem srečo. Spet sem se spoznal z vdovo Rozo Perovič, doma iz Mengša pri Domžalah, ki je živela pri hčerki v Floridi in prišla na obisk v Cleveland. Udeležila se je tudi seje Kluba Ljubljana in tako sva se še bolj spoznala.

Po večkratnem snidenju sva prišla do zaključka, da sva oba zapuščenca in imava enake težave v življenju. Končno se je Rozo odločila, da se bo preselila nazaj v Cleveland, kjer je več družabnega in kulturnega življenja. Bila je vesele narave kot jaz.

Po njeni vrnitvi sva prišla še večkrat skupaj in drug drugega mu potožila svoje težave. Posledica teh razgovorov je bila, da sva se 15. avgusta 1963 poročila. Pri tem sem se spomnil ljudske pregovora: "V tretje gre rado." Ves ta čas živiva srečno in veselo skupaj v lepi novi hiši na Kildeer Ave. Vsako leto greva tudi na daljši obisk k njeni hčerki v Florido.

Med tem časom sem bil že šestkrat na obisku v stari domovini, kjer sem obujal spomine na mlada leta in mojo prvo ljubezen.

V mojem članku sem omenil le družinsko življenje v mojih 90 letih, ampak kot pevec sem se udeleževal tudi pri pevskih zborih, zlasti pri "Slovanu" v Euclidu, kjer sem član že od ustanovitve leta 1936. Sedaj sem že v pokojni, ampak kjer je kaj pevcev, še vedno stopim zraven. Dalje sem član družabnega kluba "Ljubljana", Kluba slovenskih upokojencev, društva Lundera Adamič št. 28 SNPJ in društva Cirila in Metoda št. 191 KSKJ. Z ženo Rozo se udeležujeva skoro vseh kulturnih in družabnih prireditev v Euclidu navzlic mojim 90 letom. Zavedava se, da je treba podpirati naše organizacije in Narodne domove, dokler jih še imamo.

Končno želim, da bi še marsikateri rojak dočakal mojo starost in doživel samo dobre stvari, kajti slabe pridejo same od sebe.

Frank Rupert

Vesti iz Slovenije

Stroj ima prednost pred človekom

Med problemi, ki stalno tarejo odgovorne organe v Sloveniji, gotovo ni na zadnjem mestu vprašanje nesreč na delovnih mestih. Kljub temu, da se nesreč popolno gotovo ni mogoče ogniti, preseneča dejstvo, da se je lani v Sloveniji pri delu ponesrečilo okoli 50,000 delavcev; številka, ki ne govori v prid domačim oblastem.

Ko ljubljansko Delo prinese to statistiko, podaja sledeč komentar: "Znašli smo se v tako imenovanih zaostrenih pogojih gospodarjenja, ko gre za čim večjo proizvodnjo — in včasih je storilnost pri strojih večja, če delavec odpusti ta ali oni predpisani varnostni ukrep. Konec koncev je tudi tehnologija vedno zahtevnejša. Veliko je krivo to, da delovne organizacije nimajo finančnih in strokovnih možnosti poskrbeti za vse varnostne ukrepe in napraviti delo varno."

Tako zopet pridemo na isto točko, ki se pri komunistih vedno ponavlja. V teoriji je delavec tisti, ki zavzema prvo mesto v njihovih prizadevanjih, v praksi pa je toliko drugih stvari, ki imajo prednost: proizvodnja, tehnologija, pomanjkanje finančnih sredstev, večje ali manjše strokovne zmoglosti. Sploh, stroj ima prednost pred delavcem v taki meri, kot da je celo človekova integriteta hudo ogrožena. Pač diametralno stanje, kot pa ga lahko vedno opazujemo v "kapitalističnih" zahodnih državah.

Nov most čez Savo

Pri Brežicah so izročili prometno nov most čez Savo, dolg 360 metrov, najdaljši v Sloveniji čez Savo. Stal je 10,7 milijonov dinarjev.

Nova valjarna v štorah

V železarni štore so odprli konec julija novo valjarno, ki je bila dotlej v poskusnem obratu. Trdijo, da bo novi obrat mogel dati letno 100,000 ton raznih vrst kakovostnega jekla. Večinoma opreme so uvozili iz Poljske in nekaj iz Švedske. Je zelo avtomatiziran in bo redno zaposlenih v njem 127 delavcev.

Kmetijstvo jih ne briga

Ko so v družbenopolitičnem zboru v Beogradu razpravljali o gospodarskih vprašanjih, so poslanci ugotovili, da v ocenah in stališčih zvezne vlade skoraj niti besede o kmetijski politiki.

F. S. FINZGAR:

SILVESTER

Na Silvestra se je komaj ozrl. Kaj mu je bilo mar, kdo je in od kod. V posebni sobi so Silvestru pretipali vse žepa, mu vzeli denar, nožič, culo, vse. Nato ga je gnal po temnih stopnicah, po hodniku, hrupno odpiral in zapiral vrata, obstal pred ozkimi durmi in začel odklepavati. Ključavnice so pokale, zapahi škripali, da je Silvestru ledenel mozeg.

"Tukajle," je zagrdel grdogledni stražar in pokazal fantu z roko v zapor.

Silvester je boječe vstopil, a vendar v trdnem upanju, da bo vsaj sam in da se v samotni na glas razjoče sam nad seboj. Pa se je zmotil.

Ko je stražar zaloputnil vrata, je Silvestra obstopilo četrto mož. Kakor ni bil plašljivec, pa bi bil pustil ovce na paši in pribežal domov, da jih je zagledal na samoti. Zakaj obrazi so bili razbojniški, obleka vsa v capah.

Nekaj hipov so stali nemo krog novega tovariša. Tudi te je prvi trenutek osupnilo Silvestrovo lice in objokane, otroške oči. Toda samo za trenutek.

Najstarejši med četvorico, sivobrad dedec, z obrunki na čelu in slep na levo oko, je stopil k Silvestru in ga potresel za rame:

"Fant, glavo stavi, da pride zaradi tebe sam vrag v norišnico, ker bo od veselja nad teboj znorel."

Krohhot je zadonel po mrčni, umazani sobi.

"Zejen sem," je plašno odgovoril na surov dovtip ves zbeigan Silvester, ko je zagledal v kotu vrč vode.

Nekdo je skočil v kot po sodo, izlil najprej nekaj vode fantu na glavo, potem pa mu nastavil vrč na usta:

"Pij in bodi nov človek, da boš iskan po vsem svetu kakor zlat denar!"

Silvester je pil, si oddahnil in zopet pil. Nato si je otrl možgane in lice ter se obrnil do klopi, ki je stala ob mizi.

"Kako sem truden," je rekel, kakor bi ne bilo nikogar v sobi. "Verjamem," je povzel zopet sivi bradač in mu sedel nasproti. "Verjamem, zakaj naš kruh je trd! To so šele začetki!"

Silvester ga je pogledal in mu ni odgovoril. Mrzlica ga je obšla, ko se je srečal z njegovim edinim, z rdečimi žilami prepredenim očesom. Vtem so posedli tudi drugi krog njega.

"Fant, sedaj boš zaslišan! Govori po pravici! Kaj imenitnega si storil, da si že tako mlad postal dragoceno blago, ki te mora spremljati puška in te zaklepati takele duri? Govori!"

"Kradel sem," je rekel fant ves bled in žalosten.

"No, potem pa trolbil po svetu, da si kradel! Ne?"

"Orožnik me je vprašal. Kaj sem hotel?"

Po sobi je zadonel krohhot.

"Fant," je povzel enooki besedo. "Pomni prvi nauk: Prvi paragraf naših postav se glasi: Nisem! Trdovratni nisem! Do smrti — še v peklu samemu višjemu vseh hudobcev moraš lagati: Nisem — pa nisem! Dokler tega ne znaš, te bo vrag žalosten, sodniki žalostni, advokati žalostni, časniki žalostni, ljudje žalostni — sama žalost!"

Pomislil, če bi bil ni, izbrana družba — glej, da nas boš spoštoval — odkritosrčni, spravimo s tem na tisoče ljudi ob kruh! Druge tisoče pa ob lepo veselje, ker bi ne imeli ničesar brati. To pomislil najprej in si zapomni, kaj se pravi: Nisem!"

Silvestru je plalo v prsih, kovalo v sencih — krohhot teh mož je bolel, kakor se boleli glasovi ljudi, ki so s prstom kazali na njim. Čutil je, da se v njem nekaj ziblje in podira, a spet vstaja in se upira.

"Nisem," je ponovil boječe in s trepetajočimi ustnicami.

Krohhot!
"Tako te nisem učil, fant," je zarobantil sivobradec. "Tako mevažast 'Nisem' ne velja nič. Poslušaj, pogledj, takole" —

enooki se je vzravnal in stopil ob mizo:

"Nisem," je izgovoril mrko, "nisem; tukaj trije prsti za prisego!" Dvignil je desnico in tri prste...

"Kriva prisega," je vzdihnil Silvester...

Krohhot!

Vrata so se odprla, jetničar je prinesel skodelo jedi za Silvestra, druge pa odvedel na dvorišče izprehajati se.

Ko je bil Silvester sam, se je jedi komaj dotaknil, dasi ni od prejšnjega večera še nič užil. Padel je na slamnico, omotičen, ves strt, si zakril oči in vzdihoval: Jezus — Marija! Kje sem? O, mati, o, oče...

Ihtenje je pojemale, vzdihni so zamirati, trudne veke so se sklenile in ni se prebudil, ko se je četvorica vrnila v sobo.

Ko se je Silvester prebudil iz trdnega sna, v katerem so begale viharne sanje preko njegovega spomina, je brlela pod stropom motna lučka in bolj s strahovi kakor pa s svetlobo polnila zoprno sobo zapora. V hipu si Silvester ni bil svest, kje je pravzaprav. Že je napel mišice, da bi se dvignil na ležišču, ko je začel glas enookega sostanovalca. Razklan in oduren glas, dasi ga je slišal samo enkrat, se mu je tako zagrizel v spomin, da bi ga bil spoznal še čez dolgo vrsto let. Po Silvestru je zagomazelo od strahu in studa; ubogi fant je obležal na slamnici, celo oko je na pol zaklopil, da bi ga ne opazili.

Krog težke mize so sloneli kaznjenci. Nerodno in surovo so bili zlektnjeni ob mizi, z glavami, oprtimi na komolce, in vsi zaverovani v obraz enookega, ki je tiščal grozno lice med stišnjene koščene pesti, da je gledalo izza tega okvira njegovo spačeno lice.

Ko je enooki pripovedoval, se ni ganil ne z roko ne z životom. Njegovo strašno oko je žarelo, obrunki na čelu so pa bili kakor črni pečati.

Spočetka Silvester ni razumeval pogovora. Dedec je govoril tiho, zaradi paznika menda, ki je pa spal na svoji klopi in se ubogo malo menil, kaj se godi za vrati. Posamezne besede je sikaje naglašal. Tudi prižajen, šumeč smeh poslušajoče trojice je motil smisel pogovora. Polagoma se je pa Silvestru uho navadilo sikajočega šepeta, začel je razumevati. Enooki je razodeval svoje najslavnejše dejanje — grozen rop v cerkvi. Dokler je pripovedoval, kako je mnogo dni hodil na prežo, kako se s težavo prikril v cerkvi, ker je nekdo potipal prav v kot, kjer je tičal, preden so se zaklenila vrata, in nato opisal slast, ki ga je prevzela, ko je bil zaklenjen — dokler je pripovedoval, se je budilo v Silvestru zanimanje, radovednost. Toda kar je prišlo poslej na vrsto, mu je pretreslo mlado dušo, leden mrzav se mu je razlil po udih, žile so mu prenehale utripati, odrekel mu je celo posluš, po ušesih mu je bobnelo. Ta grozna bogokletstva, ta strašna bogokrunstva so padala na Silvestrovo dušo kakor teža veselnega sveta. Roka se mu je nezavedno zganila in začela iskati po žepu za molkom; iz prsi mu je zajječal vzdih groze.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Tedaj je enooki obmolknil in dvignil glavo izza koščene okvira. Silvestrova roka je že dvignila v obrambo orožje, ki mu, ga je mati s solzami blagosloila in dala na pot.

Poletna Zaloga Stroha

Od ljubitelja piva do ljubitelja piva

Spomini ob 80-letnici p. Bernarda Ambrožiča

Do tu je vse v redu in prav. Takih klerikalcev nas res Bog obvaruj! Tudi nimam dokazov pri roki, da je res Zaitz pisal naravnost zoper vero. Najbrž bi se pa ti dokazi dobili, če bi kdo prelistal njegov list in drugo, kar je Mr. Zaitz kdaj pisal. Vendar pustimo to! Naj velja njegova beseda, pa naj ne velja samo za nazaj, on sam naj poskrbi, da bo veljala tudi — za naprej!

Na nekaj drugega želim tu opozoriti: Zaitz in drugi možakarji dostikrat sami ne vedo, kdaj naravnost pišejo vero in kdaj ne. Včasih mislijo, da je protiverško pisanje samo tedaj, če kdo taji Boga, ali piše zoper Kristusa, vse drugo pa ni nič brez napadanja vere, kakor se mu poljubi.

Vendar ni tako. Pod vero spada še marsikaj drugega. Imamo pred seboj posebno značilen slučaj, kako kdo piše zoper vero, čeprav misli, da ne piše. Adamič gotovo ne bo priznal, da je pisal zoper katoliško vero, pa vendar je. Sam ni poučen o veri, oziroma je pozabil verski nauk, pa se mu dostikrat zarezče. In tako se zarezče tudi Zaitzu in še marsikom iz vrst teh slovenskih ljudi.

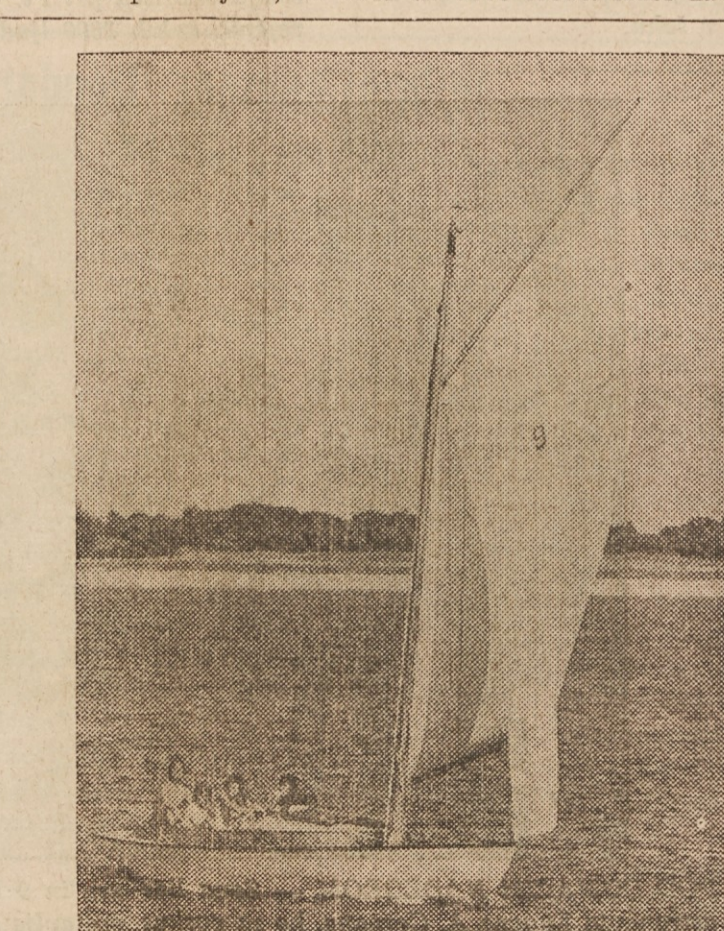
Adamič je glasno trdil nedavno tega v Clevelandu, da je sam katoličan. Iz take njegove trditve bi se dalo sklepati, da pri njem ni nobenega vprašanja, če veruje v Boga ali ne. Istotako nobenega vprašanja glede tega, kdo je bil in je Jezus Kristus. Gotovo bi se veril Adamič in zatrjeval, da zoper Kristusa samega ali zoper večno zveličanje ni nikoli pisal in ne govori, kakor je zatrjeval Mr. Zaitz.

Na drugi strani pa je Adamič okoli Velike noči poslal v svet svoj "Buletin", v katerem naravnost podira vero v katoliško cerkev. In to vero podira v ne-

ljudi k večnemu zveličanju. Najbrž se je tista "nuna" spozabila tako daleč, da je celo Adamiču pisala o svojih dvomih, tista nuna mu baje piše: Ko gledam, kaj se godi po svetu, se mi res nehotoma omaja vera v Cerkev, ne pa vera v njenega Ustanovitelja. Hm!

Razume se, da je tista nuna, ki je pisala, Adamič sam. Skrbno je sestavil pismo, da bi se ne moglo reči: Vero napada! Bog ne daj, da bi tista "nuna" kaj napisala zoper Kristusa samega! Tega se je "nuna" v Adamičevih hlačah previdno izognila! Ni pa pomislila tista "nuna", ki je mislila z Adamičevim glavom, da je ustanovitev nezmotljive Cerkve ravno tako verska resnica, kakor je verska resnica Kristus sam! Tista "nuna" je podvomila, če je papež res namestnik Kristusov na zemlji in če je katoliška cerkev postavljena, da vodi

ljudi k večnemu zveličanju. Najbrž se je tista "nuna" spozabila tako daleč, da je celo Adamiču pisala o svojih dvomih, tista nuna mu baje piše: Ko gledam, kaj se godi po svetu, se mi res nehotoma omaja vera v Cerkev, ne pa vera v njenega Ustanovitelja. Hm!

PRI RAZVEDRILU — Sargent Shriver s svojo družino v jadrnici na morju v Nantucket zalivu.

miti v veljavnost Cerkve in njena navodila, ta bo kaj brž tudi v Kristusa samega začel dvomiti in si bo dejal: Če bi bil Kristus Bog, bi ne bil ustanovil take cerkve, ki toliko reči narobe naredi — namreč po mislih tistih, ki bi jejo po pastirju...

Najprej je treba ljudem povedati na dolgo in široko, kot dela Adamič in za njim razni Zaitzi, kako napačno politiko igra papež in z njim katoliški škofje. Z drugo besedo: Vatikan! En sam korak od te misli: Saj papež ne more biti namestnik Kristusov... In samo še en korak od tega je, da pričneš misliti: Saj Kristus le ni bil tisti, kot trdi katoliška cerkev... In potem se poraja v duši takega človeka dvom za dvomom. Če odpre dvomom vrata radovoljno, se mu bo poprej trdna vera kmalu omajala. — Dobro je vedel Kristus, zakaj je dejal: Udarili bodo po pastirjih in ovce črede se bodo razkropile. Bodimo na straži!

(Pride še)

M. T.

Britanci nočejo Azijcev

LONDON, Vel. Brit. — Vlada se je odločila, da bo poskrbela za Azijce v Ugandi, ki imajo britanske potne liste, četudi bi jih naj po zakonu ne pustili v Veliko Britanijo letno več kot le 3.500 družin. Zaradi posebnega položaja jih utegnejo pripeljati v Veliko Britanijo nekaj deset tisoč. Prav toliko jih bodo prepeljali v Kanado, Avstralijo in nekaj v Novo Zelandijo.

Napovedan prihod Azijcev je vznemiril del britanske javnosti, ki teh ne mara in se brani sploh vsakega pritoka prebivalstva tuje rase. Trdijo, da je v Veliki Britaniji že doslej preveč "tuje" krvi. Slabo voljo povzročata tudi pomanjkanje stanovanj in zaposlitve.

"Čemu vlačiti v deželo tujce, ko ni stanovanj in zaslužka niti za domačine," sprašujejo nasprotniki sprejema afriških Azijcev.

Odpor je tolikšen, nejevolja tako huda, da se je oglasil sam zunanji minister Alec Douglas-Home in pozval svoje rojake, naj ohranijo mirno kri in odpro vrata tem "nesrečnim ljudem". Njihov prevoz iz Ugande se bo začel v večji meri sredi tega meseca.

Male Help Wanted

Help Wanted
Machinist able to do own set up. Full time and overtime. Experience only. Good salary, company pay benefits.
Call 531-6757 (179)

Help Wanted — Female

Help Wanted
Housekeeper, live in or out. Near Rapid Transit. Shaker Hts. area. Knowledge of English required. Call 752-1044. (176)

DISHWASHER

Woman, full time, Monday thru Friday.

FANNIE'S RESTAURANT

353 E. 156 St. (177)

Housekeeper, Good Cook
wanted to live in. Adults. \$200 and own furnished suite. Woman or couple, man may be employed. Cleveland Hts. area. Phone 321-1008 (177)

Čistilki

Dobita delo od 8 do 4 pop. in od polnoči do 7:30 zjutraj. Kličite Mrs. Toth 391-4934 okoli 6. pop. Morata razumeti angleško. (176)

Cook wanted

Wanted — woman to cook Mondays and Tuesdays in restaurant
FANNIE'S RESTAURANT
353 E. 156 St. (178)

Novi avtomobili bolj "čisti", pa manj učinkoviti

DETROIT, Mich. — Avtomobili letnika 1973 bodo v nekaj dneh naprodaj po vsej deželi. Cene bodo ostale nespremenjene, četudi stanejo novi avtomobili okoli \$200 več, kot trdi avtomobilska industrija.

Vzrok povečanim stroškom so nove naprave za preprečevanje onesnaževanja zraka z izpušnimi plini, posebno z dušikovimi oksidi. V tem pogledu pomenijo avtomobili letnikov 1973 velik korak naprej, bodo pa zato porabili več gasolina in bodo v nekaterih pogledih manj učinkoviti od letnika 1972.

MALI OGLASI

Sobe se odda

pet sob, z zajtrskim koticom, za odrasle, nič živali, na Neff Rd. Kličite 481-3797. (177)

For Sale

3 bedroom home in Willowick. All brick, carpeting, drapes, garage, bar rec. room, fenced in yard, barbeque. Low 30,000. Phone 531-6724 (177)

Hiša v najem

Šestsobno hišo oddajo v najem z odgovornostjo za vzdrževanje in \$100 mesečne najemnine na Richmond Heights. Kličite tel. 481-6662. (176)

Delikatesen—Mlekarna trgovina
naprodaj, dober posel, v Grovewood okolici, z poslopljem ali ne.

Euclidski domovi

novi zidani za dve družini po 6-6 sob vsako stanovanje, tri spalnice built-in oven, range in dishwasher. Velika kuhinja, formalna jedilna soba, pregrajena klet, in dve priključeni garaži.

Euclid—Russell razvoj

(development)

novi zidani ranči, dvojni priključeni garaži, tri spalnice, polna klet. Se lahko takoj selite.

UPSON REALTY

499 E. 260 St. RE 1-1070 (178)

2 opremljeni sobi na 1193 E. 60 Street se odda mirni osebi. Oglasite se na 6011 Bonna Ave. (zgoraj) ali kličite 881-7122. (178)

Stanovanje išče

Zakonski par išče 4 sobno stanovanje z garažo ali dovozom, od E. 60 do E. 68 Sts. Javite prosimo na Ameriški Domovini 431-0628. (176)

Lastnik Prodaja Zidano

dvodružinsko hišo blizu cerkve Marije Vnebovzete na 15910 Midland Ave. Nizka cena. Kličite 761-7583 (1,6,8,13,15,18 sep)

Naprodaj

Hiša za dve družini 5-6 sob vsako stanovanje, modernizirana, z aluminijem obita. na E. 74 St. blizu St. Clair Ave. dvojnogaraža, greda. Kličite 881-1322 po 4. uri pop. (5,6,8,11,13,15 sep)

V najem

Stirisobni apartment, kopalnica, gretje na paro, blizu sv. Vida. Kličite 361-5887. (178)

Hruške naprodaj

"Bartlett" — Sami nabirajte na 21650 Ivan Ave., blizu cerkve sv. Kristine. Kličite 731-6278.

V najem

5-sobno stanovanje se odda, prebarvano, zgoraj, na 1097 E. 71 St. Kličite 361-6776 (180)

Naprodaj

E. 156 St., blizu bulevarda, poslopje, 6 stanovanj, 2 trgovini, vse zasledeno, v izvrstnem stanju.

STREKAL REALTY

405 E. 200 St. 481-1100 (13,15 sep)

ČRNA ŽENA ZGODOVINSKA POVEST

"Ne, nikakor te nisem pozabil. V svojo domovino sem odšel le zato, ker sem mislil, da si ti umrla... Tvoji rodni bratje so prisegli, da nisi več med živimi; tudi tisti beli duhovnik mi je rekel, da sem vsled tvoje smrti zopet prost. — Za vse to imam pismene dokaze, ki ti jih lahko pokažem."

"Toda ti si me pozabil!" je kričala vedno strastneje ciganka, "ti si me pozabil in poročil drugo; sem jo že videla, tvojo belordečo punčaro z rumenimi lasmi. O, vse sem videla, kako si se ji dobrihal in objemal to čarovnico in poljubljal malega paglavca."

"Nigana", je ostro zapovedal France, "ne besede več! Tako ne pustim govoriti o svoji ženi in o svojem otroku!"

"Kaj? — Saj vendar ni tvoja žena! — Ti lažeš!"

"Vzel sem jo za ženo popolnoma prepričan, da sem prost. — Doma v omari imam ducat pismenih dokazov, da si ti umrla."

"In vendar nisem še umrla. Radko, jaz živim, živim! — in ti si moj — pa naj bo tudi tisočkrat drugače zapisano. — Prisel si mi pri Očetu in Sinu... Kristjan ne sme imeti dveh žen, pravi postava. Prvo pravico do tebe pa imam jaz."

Bregar je zajčal kakor mogočen hrast, ki mu je sekira zadala smrtni udarec. — Nato se je vrgla ciganka k njegovim nogam, objela njegova kolena in jokaje tarnala:

"O, Radko, moj Radko! Koliko sem trpela! Pol leta sem tekala od kraja do kraja; noge so mi krvavele od neprestane hoje. — Ječala sem v ječi, zaradi tebe, a brez tebe. — Trpela sem glad in žejo. In ko sem te videla vsega srečnega pri tuji ženi, tedaj me je skoro hotela zapustiti duša. — Potožila sem svojo srčno bol vetrovom, jokala in tarnala sem v družbi gorskih duhov, priseгла sem pri vseh svetlih zvezdah, da mi ni več živeti. — Dva-krat sem že stala tam-le gori na obronku navpične stene z namenom, strmoglavit se nizdol, kajti spodaj bi našla pokoj, tam doli bi me objel zaželjeni mir. — Toda zadrževala me je tvoja po-

dobna, tvoja duša. — Ne morem! — Ne morem. — Imeti te moram, Radko, tebe moram imeti! Pojdi z menoj! — Proč iz teh strašnih gora, ki se mi zde kakor velika kamenita hiša, ki me hoče zadušiti in zdrobiti v prah! Proč iz tega groznega kraja, proč! Pojdi z menoj, Radko, tja doli v mojo prostrano in lepo domovino, kjer ti nobena gora ne zavira prostega pogleda, kjer je nebesni svod naslonjen na planjavo, kjer zvezde niso tako blede kakor tukaj, tja doli, kjer se solnčna svetloba prelesto poigrava z vsakojakimi barvami in kjer šume široki veletoki in si napol glasno prepevajo skrivnostne pesmi. — O Radko, zvesta ti hočem biti kakor psiček, povsod te bom spremljala, kjerkoli boš hodil. Podnevi ti hočem služiti kakor dekla in ponoči hočem čuvati tvoje spanje kakor svoj najdražji zaklad. — Nikdar več te ne bom zapustila, tudi za trenotek ne! Zopet mi moraš darovati vso svojo dušo, Radko! Nigana je tvoja žena, samo Nigana!"

France je stal kakor okamenel, kolena so se mu tresla kakor vrbove vejice ob potoku, njegova usta so molčala. Prsi so se mu dvigale vsled grozne bolesti, vsi udje so mu drgetali kakor mrzlični. — Ciganka se je grgla kakor nora po tleh in si pulila lase; kmalu je zopet nadaljevala:

"Moj si, Radko, samo moj! — Bleda žena z rdečimi lici in rumenimi lasmi ni tvoja žena. — Od nje moraš proč! — Zapustiti jo moraš! — To je tvoja dolžnost, zakaj jaz imam tvojo prisega pri Očetu in Sinu. — Če tega ne storiš, imaš na vesti velik, črn greh — smrtni zločin in Oče te bo pahnil v ognjeni pekkel."

Bregar je sedel na kamen, si pokril obraz z rokama in stokal kakor v smrtni stiski:

"O moja ljuba, ljuba Zalka! Moj ubogi otrok!" Tedaj je ciganka skočila pokonci in strastno zakričala:

"Žena te je očarala. Radko; toda prisegam ti pri duhovih vseh svojih pradedov, pri svetlih zvezdah, pri vseh vetrovih, pri zvijači hudobnega duha, da bom prebodla srce tej ženi in tudi otroku s svojim ostro nabrušenim bodalcem! — Že danes bi bila to izvršila, da me nisi prehitel."

"Ti si grozna, Nigana," je rekel ves prestrašen France.

Pri tej besedi se je črna žena zopet zgrudila in rekla nekoliko mehkeje:

"Ne, Radko, ni se ti me treba bati. — Nikomur ne storim nič žalega — gotovo ne! — Vse to je

le povzročila moja brezmejna ljubezen do tebe. — Toda, kaj ne, saj si moj?"

"Nigana, Nigana!" je kričal mož venomer zroč predse, "če bi me ne bila nikdar zapustila, bi ne bilo sedaj te grozne bede, tega strašnega zla. — O Bog! O Bog!"

Hotel je vstati, a noge ga niso držale pokonci; zopet se je moral spustiti na tla. Žena se je naslonila na njegovo ramo in bolestno ječala:

"Radko, saj me ne zapustiš? — Kaj ne, zopet me ljubiš? Pojdi z menoj? — O seveda pojdi!"

Medtem je divjal v Francetovi duši grozen boj — med ljubeznijo in dolžnostjo; srce mu je močno bilo, vse telo se je treslo, usta so pa ječaje šepetala:

"O Zalka — Zalka! — o moj ljubljani Francek — moram!... Moram!... Ne smem drugače — zame je to strašna dolžnost, grozna usoda. — Obvarovati vaju moram sramote! — Nobene besede vama ne smem izgovoriti v slovo, ne smem vama podati roke, ne smem te poljubiti — ljubljeno dete — na nežno čelo; — ah, ne smem vaju več videti! — O Zalka — nič več videti — nič več!"

Zadnje besede je zakričal France kakor blazen v temno noč, nato se je krepki mož zgrudil na tla in se zvijal kakor otrok v grozljivih bolečinah. Ciganka je cvilila in javkala kakor neumna. Čez nekaj časa se je France zopet zavedel, vstal in vprašal precej mirno:

"In kam sedaj, Nigana?"

"Z menoj greš, Radko? — Je-li resnica? ti si zopet moj?" se je razveselila ciganka.

"Dolžnost mi veleva," je odgovoril mož kratko in mrzlo.

"Če me ne zapustiš, če me ne zapodiš od sebe, je vse poravnano, vse pozabljeno. Tam na

drugi strani reke naju pričakuje v nekem votlem drevesu moja stara mati, ki bo skrbela zate kakor za lastnega sina. In sedaj, ko sem te zopet dobila, bom šli skupno tja dol v prekrasno mojo domovino, kjer naju čaka toliko sreče in veselja."

"Kje pa se bodeva nastanila? — Ali se več ne spominjaš, da sem si izgovoril že pred poroko, da ne maram ostati med tvojimi rodnimi brati, ki se potikajo po svetu brezsmotreno kakor divji nomadi?"

"Stanovala bodeva zopet v tvoji hiši, Radko."

"Hišo v Bjelini sem že zdavnaj prodal."

"Si bodeva pa kupila novo — lepšo in večjo, kakor je bila stara."

"To ne gre kar tako, Nigana; primeri z mojo dušo? Vse ti

nimam namreč nič več denarja. Vse svoje imetje sem vtaknil v svojo novo hišico. Nekaj denarja imam sicer še izposojenega pri nekaterih kmetih, toda domači ljudje me ne smejo več videti — že zaradi sramote ne. Sicer morata pa tudi Zalka in otrok nekaj imeti, da bodeta mogla živeti."

"O denarju mi nikar ne govori, Radko. En sam kamen tu na mojem vratu je toliko vreden, da si z njim lahko kupiva tri hiše — in moj oče ima zakladov kakor kak kralj. Vse je tvoje!"

"Potem bom pa postal vam čisto podložen in od vas odvisen."

"O Radko, kaj je pač denar v

podarim. Ravnaj s tem imetjem popolnoma po svoji volji. V Bjelini bodo pri županstvu prepisali vse na tvoje ime."

(Dalje prihodnjič)

— Granit spada med prvotni- ne, med kamene, ki so nastale prve pri ohlajevanju Zemlje.

Oglašajte v "Amer. Domovini"

- OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /
- PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE
- DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE PRAVOCASNO SPREMEMBO NASLOVA
- PORAVNAJTE PRAVOCASNO NAROCNINO

ŽENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue 431-0628

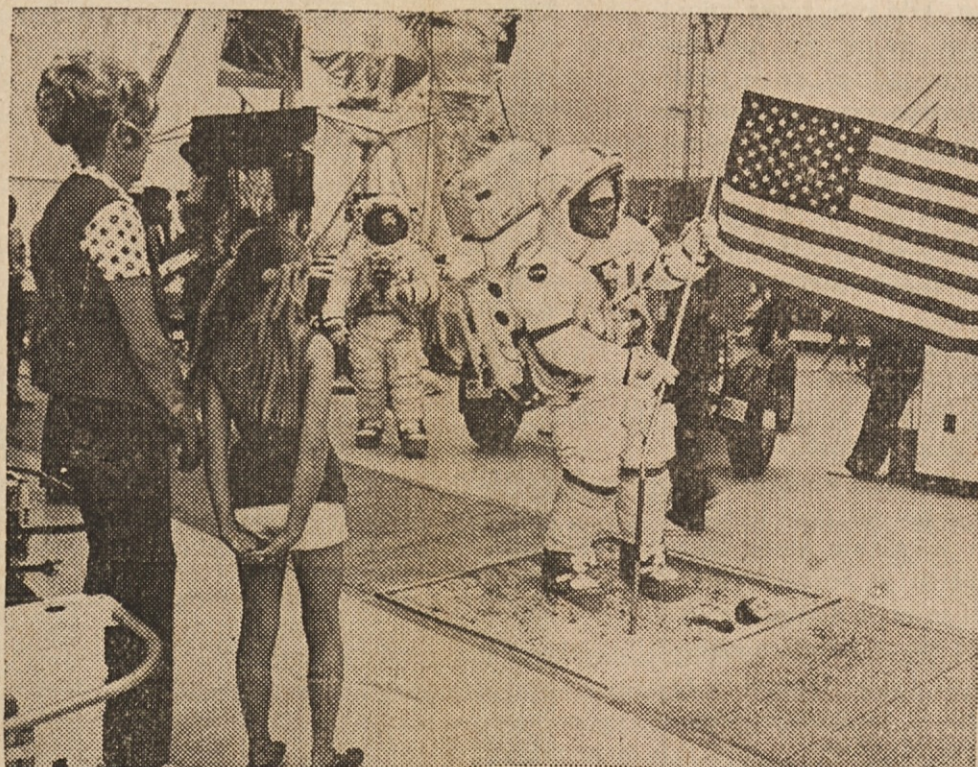
KONJSKI SMEH — Linda Jackson iz Derrick Cityja, Pa., je ponudila konju presto, ki pa mu izgleda ni zanjo.

ZIV SAH? — Liliana Chiara v Rimu si je dala poslikati svoj hrbet v šahastem vzorcu, ko sta se Fischer in Spassky borila v Rejkjaviku za svetovno prvenstvo v šahu.

ZADOVOLJNA NAD POLOŽAJEM — Polk. Norma E. Brown, stara 46 let, pri svojem delu. Ona je bila kot prva ženska postavljena v Letalskih silah za poveljnika letalskega oporišča pri Ft. George Meade, Md., kjer ji je podrejenih kakih 2000 ljudi, moških in žensk.

POD DOMACIM NADZOROM — Žena Barbara in 9 let stara hčerka Teresa opazujeta astronauta Eugena A. Cernana, ko za poskus postavlja v astronautski opremi zastavo "na Luni". Astronavti so sredi priprav za polet Apollo 17 na Luno v letošnjem decembru. To bo zadnji polet v okviru programa Apollo.

V BLAG SPOMIN

ŠESTE OBLETNICE SMRTI
MOJE DRAGE, NEPOZABNE

SESTRE
ANGELE ROLIH

roj. PENKO

ki jo je Bog poklical k sebi
13. septembra 1966.

Predraga!

Zdaj rešena si vseh skrbi,
a duša Tvoja neumrljiva
v objemu večnega Boga
že rajsko srečo uživa!

Globoko žalujoca:
sestra IVANA ZELKO
ter OSTALO SORODSTVO
Cleveland, O. 13. septembra 1972.

THE LONG LOOK—Cotton in a menswear pattern goes feminine in a long dress. In blue and white plaid, it's a simulated jumper with red-dotted shirt and navy four-in-hand tie. Styled by Cinderella.